

กระทู้ถาม เรื่องผลกระทบของเกษตรกรไทยและสินค้าเกษตรของไทยภายใต้พันธกรณี AFTA (ASEAN Free Trade Area)

กระทู้ถามที่ ๑๑๓ / ๒๕๕๒ วุฒิสภา

วันที่เสนอ	๑ กันยายน ๒๕๕๓
สมัยคณะรัฐมนตรี	นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ชื่อผู้ตั้งกระทู้ถาม	นายอนุรักษ์ นิยมเวช
ชื่อผู้ถูกตั้งกระทู้ถาม	นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ชื่อผู้ตอบกระทู้ถาม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธีระ วงศ์สมุทร) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายอลงกรณ์ พลบุตร) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์)
ประเภทกระทู้ถาม	กระทู้ถามทั่วไป
สถานภาพกระทู้ถาม	รัฐมนตรีตอบแล้ว ในที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓
สรุปสาระสำคัญของกระทู้ถาม	

จากการประชุมภายใต้พันธกรณีเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ที่เป็นการประชุม มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าอาเซียนในตลาดโลกให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยได้มีการทำข้อตกลงในการเปิดเสรีในทางการค้าในสินค้าเกษตร และมีสินค้าที่ผูกพันตามข้อตกลง จำนวน ๒๓ รายการ โดยตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ปี ๒๕๕๓ ตามข้อตกลงประเทศไทยจะต้องลดอัตราภาษีศุลกากรสินค้าลงเหลือร้อยละ ๐ ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว ซึ่งจะลดภาษีลงเหลือร้อยละ ๕ ในกรณีเช่นนี้อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรไทย ถือเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลควรเร่งพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ผู้ตั้งกระทู้ถามขอทราบว่

๑. ในกรณีที่สินค้าเกษตรจากต่างประเทศซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่าไทยทะลักเข้ามาในประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยหันไปใช้วัตถุดิบที่มีราคาถูกกว่า ทำให้เกษตรกรไทยไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ กรณีเช่นนี้ รัฐบาลมีมาตรการคุ้มครองผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรไทยอย่างไร นอกจากนี้การที่สินค้าเกษตรจากต่างประเทศที่ไม่ได้มาตรฐานทะลักเข้ามาในประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกไปสู่ตลาดโลกของสินค้าเกษตรของไทย ที่อาจมีการปลอมปนกับสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายและกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยได้ รัฐบาลจะมีมาตรการป้องกันหรือมีแนวทางในการกำกับดูแลในเรื่องดังกล่าวอย่างไร และมีบทลงโทษอย่างไรในกรณีที่มีการปลอมปน

๒. ในกรณีที่รัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกรไทยโดยใช้โครงการรับจำนำสินค้าทางการเกษตรหรือโครงการประกันราคาสินค้าทางการเกษตร อาทิ ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง นั้น รัฐบาลมีมาตรการเพื่อป้องกันและตรวจสอบการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศที่มีราคาถูกกว่ามาสวมสิทธิการขายเข้าโครงการดังกล่าวอย่างไร และมีบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างไร นอกจากนี้ในกรณีที่ราคาสินค้าเกษตรที่ได้มีการประกันนั้น เกษตรกรไม่ได้รับเงินเต็มจำนวน รัฐบาลจะมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร

๓. รัฐบาลมีแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรราคาตกต่ำอย่างไร เนื่องจากมีสินค้าเกษตรจากต่างประเทศเข้ามาขายตามข้อตกลง AFTA นอกจากนี้รัฐบาลมีมาตรการและแนวทางในการคุ้มครอง พัฒนา และส่งเสริมช่วยเหลือสินค้าเกษตร และเกษตรกรของไทยอย่างไร เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสินค้าเกษตรที่มาจากต่างประเทศได้

สรุปสาระสำคัญของคำตอบกระทู้ถาม

คำตอบข้อที่ ๑

รัฐบาลมีนโยบายและยุทธศาสตร์ในเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์แห่งชาติ และได้จัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจสร้างสรรค์แห่งชาติ ซึ่งมีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการข้าวสร้างสรรค์ เพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต มีการพัฒนาเรื่องของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้าง ตราสินค้า การใช้ระบบทรัพย์สินทางปัญญาเข้ามาคุ้มครอง การทำตลาดเชิงลึกและเชิงรุก เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและทำห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) อย่างครบถ้วน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งในการบ่มเพาะองค์ความรู้ โดยมีโครงการที่เรียกว่า Creative Co-op ของสหกรณ์ ๖,๘๖๘ แห่งทั่วประเทศ โดยจะมีการคัดสรรสหกรณ์นำร่อง ๕๐๐ แห่งเข้าร่วมโครงการ จะเป็นการเปลี่ยนรูปแบบการบริหารธุรกิจ รูปแบบของการส่งเสริมพัฒนาผลผลิตของสมาชิกที่เป็นสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ไทยกับสหกรณ์ต่างประเทศ เป็นช่องทางตลาด ที่เรียกว่า ตลาดสถาบัน ซึ่งโครงการเหล่านี้รัฐบาลกำลังขับเคลื่อนอย่างเร่งด่วน

คำตอบข้อที่ ๒

การลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านมาสวมสิทธิในโครงการประกันรายได้หรือโครงการรับจำนานั้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และได้เปลี่ยนแปลงจากระบบการรับจำนามาสู่การประกันรายได้เกษตรกร ที่ไม่มีการส่งมอบผลผลิตแต่เป็นการรับประกันรายได้ของเกษตรกร โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในโครงการประกันรายได้แต่ละช่วงฤดูกาล ซึ่งเกษตรกรจะต้องแจ้งพื้นที่เพาะปลูก และได้มีการประชุมกับท้องถิ่น อำเภอ กรมการค้าภายใน พาณิชย์จังหวัด กรมการค้าต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมและป้องกันการลักลอบนำเข้าพืชเกษตรต่าง ๆ

ในส่วนของการดำเนินคดีตามกฎหมาย กรมศุลกากรได้ดำเนินการจับกุมปรับในเกณฑ์ที่สูงสุด ตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีที่เกิดขึ้น รวมทั้งยึดพาหนะเพื่อเป็นการสกัดกั้นไม่ให้มีการนำเข้าอีกต่อไป เพื่อไม่ให้มีการทุจริตและเอาเปรียบเกษตรกร

โดยคณะกรรมการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน จับกุมผู้ลักลอบได้ประมาณ ๕๐๐ ราย รวมมูลค่าสินค้าประมาณ ๒๐ ล้านบาท ในช่วงปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๓ สินค้าที่ถูกจับส่วนใหญ่ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ถั่ว เป็นต้น

คำตอบข้อที่ ๓

การคุ้มครองผลผลิตทางการเกษตรและเกษตรกรไทย โดยมีมาตรการกำกับดูแลและติดตามการนำเข้าสินค้าเกษตรตามข้อผูกพัน AFTA ๗ ประการ ได้แก่ (๑) การกำหนดคุณสมบัติผู้นำเข้า (๒) การพิจารณาชนิดสินค้าที่จะนำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ (๓) การกำหนดระยะเวลาการนำเข้า (๔) ต้องมีใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าภายใต้หลัก Ruled of Origin (RoOs) (๕) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสินค้า (๖) การกำหนดมาตรการด้านสุขอนามัยที่เข้มงวดตามกติกาสากล และการกำหนดเงื่อนไขปลอดจีเอ็มโอ (GMO) และ (๗) การกำหนดด่านที่จะนำเข้าสินค้า

ในส่วนของการตรวจพาณิชย์มีกองทุนเอฟทีเอ ซึ่งกองทุนดังกล่าวได้เข้าไปดูแลเกษตรกรและภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงการใช้มาตรการที่เป็นที่ยอมรับภายใต้กติกาสากล

ในกรณีที่มีการทะลักเข้ามาของสินค้าและมีผลกระทบอย่างรุนแรง คือมาตรการปกป้อง (Safeguard) ของความตกลงต่าง ๆ ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

สำหรับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการตั้งกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยได้ดูแลเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบไปแล้วหลายโครงการใช้งบประมาณไปแล้วประมาณ ๔๘๐ ล้านบาท มีมาตรการระบบป้องกันความเสี่ยง เช่น โครงการประกันรายได้ขั้นต่ำให้กับเกษตรกรในเรื่องความเสี่ยงด้านราคา และภัยธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการปรับโครงสร้างพื้นฐาน ระบบน้ำ ระบบดิน การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มเติม การบริการข้อมูลข่าวสาร การสร้างระบบมาตรฐานและการตรวจสอบรับรองสินค้าเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภคและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าอีกด้วย